

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Ступінь вищої освіти	Магістр	Форма навчання	Денна/заочна	Навчальний рік/семестр	<u>2022 – 2023</u> 3 семестр
-----------------------------	----------------	-----------------------	---------------------	-------------------------------	---

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Теоретичні питання граматики української мови
Кафедра	Кафедра філології (українське відділення)
Освітня програма	03 Гуманітарні науки/ 035 «Філологія» (Українська мова та література)
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): <u>обов'язкова</u> Кількість кредитів: 4, усього годин: 120 Лекції: 10 Семінарські/практичні заняття: 20 Самостійна робота: 90
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	к. пед. н., доц. Павлович Юдіта Павлівна pavlovics.judit@kmf.org.ua
Пререквізити навчальної дисципліни	Теоретичною базою вивчення дисципліни є навчальні курси: «Сучасна українська мова: фонетика і лексика», «Сучасна українська мова: морфеміка і словотвір» «Сучасна українська мова: морфологія і синтаксис»
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета: поглибити знання студентів з граматики української мови, детальніше розкрити складні мовні явища граматичної будови та різні підходи до їх вивчення і трактування в сучасному мовознавстві. Завдання: - висвітлити погляди мовознавців на критерії класифікації частин мови, їх статус, особливості граматичної поведінки; - з'ясувати специфіку кожної з частин мови; - пояснити дискусійні питання, що стосуються синтаксичної системи, зокрема синтаксичних зв'язків, словосполучення,

	<p>простого речення; складносурядного, складнопідрядного та безсполучникового речення.</p> <p>Очікувані результати:</p> <p>Здатність сприймати граматичний лад мови як категорійну систему, сформовану з окремих значень, виражених відповідною системою граматичних форм; налізувати сучасні тенденції в трактуванні граматичних явищ; науково обґрунтувати належність будь-якого слова до відповідної частини мови; піддавати аналізу різні кваліфікаційні системи простих та складних речень у слов'янському мовознавстві.</p> <p>Зміст курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Актуальні питання морфології української мови 2. Іменні частини мови 3. Система відмінювання іменників сучасної української мови. Динамічні процеси в іменниковому відмінюванні. 4. Проблеми частиномовної природи числівника. Характер сполучуваності числівників з іменниками. 5. Незмінювані лексико-граматичні класи слів сучасної української літературної мови, їх типові граматичні ознаки та функції. 6. Система дієслівних форм і граматичних категорій в сучасній українській мові. 7. Дієприкметник і дієприслівник як особливі форми, їх значення, граматичні ознаки, творення. 8. Основні підходи до визначення статусу прийменника. Проблема лінгвістичного статусу часток. 9. Синтаксис як граматичний рівень сучасної української літературної мови. 10. Речення як основна одиниця синтаксису. Роль головних членів у синтаксичній та семантичній структурі речення. 11. Роль другорядних поширювачів у семантичній, формальній та комунікативній організації речення. 12. До питання про кваліфікацію речень з ускладнювальними компонентами. 13. Проблеми гіпотаксису та паратаксису сучасної української літературної мови. 14. Питання про статус безсполучникового складного речення.
<p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>Студенти повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> -відвідати не менше 50% лекцій та всі семінари/практичні заняття. -виконати всі практичні завдання з курсу - здати письмово (у <i>форматі MS Word</i>) теми для самостійного опрацювання. <p>Результати семестру становлять 60% екзаменаційної оцінки, а результат самого іспиту — 40%.</p>

<p>Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)</p>	<p>Семінарські та практичні завдання мають бути підготовлені в письмовій формі та завантажені до віртуального курсу дисципліни в Classroom. Контрольні роботи пишуться з тем лекцій та самостійної роботи.</p> <p>Необхідне обладнання: Доступ до мережі Інтернет, засоби наочності: проектор, ноутбук, дошка. Програмне забезпечення Microsoft Office, PowerPoint</p>
<p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посіб. / С.П. Бевзенко, Л.П. Литвин, Г.В. Семеренко. – К.: Вища шк., 2005. – 270 с. 2. Вихованець І.Р., Городенська К.Г. Теоретична морфологія української мови./ І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська. – К.: Пульсари, 2004. – 398 с. 3. . Глібчук Н.М. Синкретична природа незмінюваних прикметників / Н. Глібчук // Вісник Львівського університету. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2016. – С.13 -23. – Серія філологічна. - Вип. 63. – С. 13-23. 14. Глібчук Н.М. Транспозитний потенціал абстрактних іменників негативної та позитивної оцінки // Граматичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. – Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2015. – С. 33-38. 4. Горпинич В. О. Морфологія української мови: підручник / В. О. Горпинич. – К.: ВЦ «Академія», 2004. – 336 с. 5. Демешко І. М. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Словосполучення. Просте неускладнене речення: модульний курс: навч. посіб. / І. М. Демешко. – Кіровоград: ПП «Інвест-груп», 2011. – 196 с. 6. . Добосевич У.Б. Критерії та прийоми визначення частиномовного статусу морфологічних транспозитів // Вісник Львівського університету. – Серія філологічна. – Вип.57. – 2012. - С.37-47. 21. 7. Добосевич У.Б., Глібчук Н.М. Лексикографічне опрацювання явища міжчастиномовної омонімії // Слово и словарь. Vocabulum et vocabularium. Лексикографічний бюлетень. – Харків, 2011.- С.90- 92. 22. 8. Добосевич У.Б. Субстантивація як вияв транспозитних можливостей різних частин мови // Лінгвістичні студії: зб. наук. праць / Донецький нац. ун-т; наук. ред. А. П. Загнітко. – Донецьк: ДонНУ, 2011. – Вип. 22. - С. 91-97. 23. 9. Добосевич У.Б. Явище морфологічної транспозиції в аспекті синтаксичних параметрів // Українська мова у ХХІ столітті: традиції і новаторство: Тези доповідей II Всеукраїнського лінгвістичного форуму молодих учених, Київ, 24-26 квітня 2012 року. – К.: ІУМ НАНУ, 2012. – С. 101-105. 10. Загнітко А.П. Теретична граматики української мови. Синтаксис / А.П. Загнітко. – 11. Донецьк: Вид-во ДонНУ, 2001. – 662 с. 12. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української літературної мови:

- Проблемні питання: навч. посіб. / І.І. Слинко, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська. – К.: Вища шк., 1994. – 670 с.
13. Сучасна українська літературна мова / [за ред. А.П. Грищенка]. – [3-є вид., допов.] – К.: Вища шк., 2002. – 439 с.
14. Христіанінова Р.О. Просте речення в шкільному курсі української мови: посіб. для вчителя / Р.О. Христіанінова. – К.: Рад. шк., 1991. – 160 с.
15. Шкуратяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: навч. посіб./ Н.Г. Шкуратяна, С.В. Шевчук. – К.: Вища шк., 2007. – 823 с.
16. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: підручник / К.Ф. Шульжук. – К.: Видавничий центр «Академія», 2004. – 408 с.